

שר-ביטחון ואשתו לילי באולם הוועדה *
 „מי שמתחבק עם כלבים...”

באוגדתו של עמוס ירון התחלף הקמ"ן רק חודש לפני הטבח במחנות. כאשר ביקשו הפלאנגות לאייש מחסומי-דרכים באיזור שליטתה של האוגדה, אמר הקמ"ן (הקודם) למפקד-האוגדה: „אם תעשה זאת, יהיו שחיתות.” ירון קיבל את דעת הקמ"ן והשיב בשלילה. (לאחר מכן בא למקום אריאל שרון, וסיכם בעצמו עם הפלאנגות לאייש בהן מחסומים.)

באיזור-האחריות של האוגדה השכנה ניתן לפלאנגות לשלוש בשלושה כפרים הפלאנגות התחילו מייד בביצוע מעשי-וועה. מפקד-האוגדה שלה סגנים כדי להפסיקם. פעם אחת אמרו הפלאנגות: אל תעשו מעשים כאלה. בפעם השנייה אמרו הפלאנגות: נראה לכם אין עושים את זה. שוב נאמר להם להפסיק. בפעם השלישית סולקו מהכפרים על-ידי צה"ל.

מפקד-האוגדה זה אמר לאחר-מכן: „מי שמתחבק עם כלבים, שלא יתפלא אם יעברו אליו הפרעושים.” (זהו גם האיש שהמציא את האימרה עז „קהות החושים” שדבק בצה"ל, אימרה שעמם ירון אימץ אותה לאחר מכן לעצמו.)

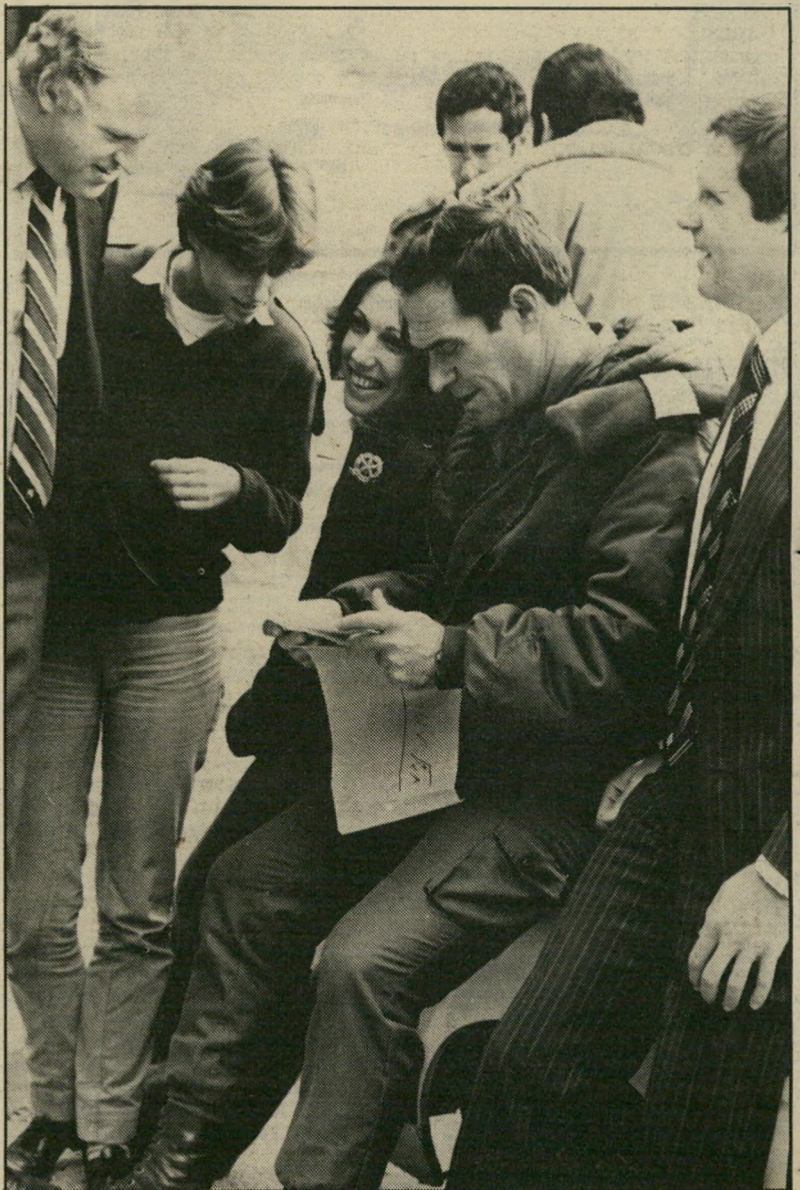
עם כיבוש צור הופיעו באיזור אנשיו של רבי-סרן סעד חדאד. מפקד-החטיבה ציוה מייד לסלק אותם. „אנחנו מכירים אותם,” הוא אמר. במחנה בינת-אל-גיבייל באו אנשי הפלאנגות אחרי הכיבוש וחללו בשחיתות. אחרי שנהרגו 20 פלסטינים, סילק אותם מפקד-החטיבה.

הוועדה

שונה לחלוטין היתה גישתו של אריאל שרון. אך הוא ידע היטב שיש בצה"ל הסתייגות עמוקה מכל מגע עם הפלאנגות, ומכל סיוע למעשיהם. בייחוד תיעבו רוב הקצינים יודע-הדבר את אלי חבייקה, ראש היחידה המיוחדת של הפלאנגות, שהתמחתה בעריכת מעשי-טבח. (זהו האיש שעמד על גג החפ"ק ופיקד על הטבח בצברה ובשאתילא.)

לא פעם, כאשר נפגשו שרון ואנשי-צה"ל עם ראשי הפלאנגות, אמר אריאל שרון לאלי חבייקה: „עז נרשא זה נדון כפרורם מצומצם.” במיקרים כאלה היו נערכות פגישות בארבע עיניים, או בנוכחות איש-אמון אחד או שניים מכל צד. אין מיסמכים על מה שנאמר והוסכם בפגישות אלה. ברור כי חבייקה רצה להפוך את שרון לשותף במעשיו, וכי שרון הבין זאת היטב. לפחות פעם בשבוע היה שרון נפגש בצורה זו עם ראשי הפלאנגות, שלא בנוכחות אנשי צה"ל. כשהוא מלווה לכל היותר בעוזריו האישיים. מוליטיקאים אחדים היו שותפים לגישתו של שרון, שעוררה מורת-רוח עמוקה בין הקצינים.

כך, למשל, ידועה תנועת-היד של יעקוב מרדור, שהופקד כביכול על גורל האזרחים בדרום-לבנון. כשנשאל מה לעשות בפליטים הפלסטינים, השיב בתנועת-יד שאמרה:

מפקד האוגדה ירון
 מה זאת אחיות פיקודית?

לנפגף אותם מיורחה, אל הביקעה וסוריה. זה תאם בדיוק את ההשקפה שאריאל שרון דיבר עליה גלויות עוד לפני המלחמה. בשבוע הראשון של המלחמה בא השר יצחק מודעי לצידון. הוא היה מלווה בצלם ובשני עיתונאים. על גג החפ"ק - בניין בן 14 קומות - קיבל תידרוך על המתרחש. הוא היה חסרי-סבלנות, ולא היה מוכן להאזין אלא במשך עשר דקות. בין השאר סיפר המפקד בגאווה רבה, כי הרסא האוגדת, דני, עשה עבודה נפלאה במחנה-הפליטים. על כך הגיב מודעי: „אל תמחר, אין שום סיבה למחר.”

אילו בדקה הוועדה את כל המיסמכים ושמעה את כל העדויות, לא היה נשאר לה הספק הקל שבקלים כי כל הנוגעים בדבר - אורחים, חיילים, אנשי מוסד ושבי"כ - ידעו היטב, ללא שמץ של ספק, שהכנסת הפלאנגות למחנה של פליטים פלסטינים פירושה הזמנה לשחיתת המוגנת.

כוח-לחימה מבוטל

ה החלטה להכניס את הפלאנגות למחנות התקבלה, בעצם, עוד לפני שנודע על מותו של בשיר אל-גיבייל. הוועדה הזכירה זאת אגב אורחא, בפסוק סתמי, שאין לו המשך בדו"ח. זה תמה למדי.

הוועדה מתארת (בעמוד 16) את השיחות שהתקיימו בצמרת המדינה עם היוודע דבר הפיצוץ במפקדת הפלאנגות, ובטרם נודע כי בשיר ניספה. נאמר: „באחת השיחות בין שר-הביטחון והרמטכ"ל דובר על שיתוף הפלאנגות בכניסה למערב ביירות. עניין שיתוף הפלאנגות לא הוזכר באותו שלב בשיחות עם ראש-הממשלה.” רק כעבור יום וחצי, ביום החמישי בבוקר, נאמר בפקודה רישמית: „אין להיכנס למחנות הפליטים. סריקה וסיהור המחנות ייעשה על-ידי הפלאנגות / צבא לבנון.”

הרעיון כאילו חשב משהו על שיתוף הפלאנגות בלחימה הוא אבסורדי, בעיני כל מי שהכיר את המצב לאשורו. גם הטענה שהוטעה במהלך המלחמה, כאילו הוסכם עם הפלאנגות שהן יכבוש את מערב-ביירות, ושהכויכו את צה"ל - מקורה בשקר. לא היה אף קצין בכיר אחד בצה"ל שהעלה על דעתו אף דגע שהפלאנגות יוכלו לכבוש את מערב ביירות.

כיבוש העיר המערבית, שהיתה במשך שש שנים ויותר עיר מוגנת ומבוצרת, היה מיבצע צבאי ממדרגה ראשונה. לפי הערכת אנשי-ביטחון בכירים, היו דרושות לכך אוגדות צה"ליות - וגם אז היה זה מיבצע קשה. אין זה סוד שכמעט כל האלוטים הקרביים בצה"ל התנגדו למיבצע זה, ועל כן אכן נמנע.

כוחן של הפלאנגות (או „הכוחות הלבנוניים” כפי שכבר נקראו אז) הגיע עד 7000 נושאר-נשק. בשום אופן לא היה בכוחות אלה 10 אלף איש. בפועל עמדו לרשותם, לפי הערכות מוסמכות בין 5000 ו-7000 איש. מבחינה כמותית, היה זה ומבחינה איכותית לא היה כלל מקום להשוואה.

בתנאים של לחימה ממש, היה זה כוח מבוטל, לא היה קצין אחראי בצה"ל שהתכוון ברצינות להטיף עליו משימה קרבית כלשהי, שבה היה קשור ביטחונו של צה"ל.

סרט זה נוכר בדו"ח של הוועדה, אך לא ברור אם הוועדה קיבלה את התמונה המלאה של המצב, והבינה את מלוא משמעותו.

כל הכוחות - להגנה

א יש בכיר אמר: „כשהחליטו על המלחמה, לא הבינו את המערכת הפנימית של לבנון.”

בעיני שרון, הצטיירה תמונה פשוטה: צה"ל יעזור לפלאנגות להשתלט על לבנון. הממשלה הפלאנגיסטית שתקום תחלוש על המדינה, ותהיה בתי-חנות של ישראל. כיום כבר ידוע לכל שרעיון זה נכשל לחלוטין. אבל המומחים ידעו עוד לפני המלחמה שהרעיון הזה מופרך מיסודו, ושהוא מבוטל על חוסר-הבנה טוטאלי של המצב בלבנון.

שום כוח צבאי בלבנון - לא הנוצרים השונים, לא המוסלמים השונים, לא הדרוזים ולא הפלסטינים - לא התכוון להשתלט על